

شماره داوطلب
نام خانوادگی و نام

خراسان رضوی
شهر

سروش اندیشه
مؤسسۀ فرهنگی هنری

تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۱/۲۸

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و ارشاد
اسلامی موسسه سروش
اندیشه حیات

پاسخنامه آزمون شبیه ساز امتحان نهایی یازدهم

گروه آزمایشی علوم ریاضی

شماره داوطلبی:

نام و نام خانوادگی:

مدت پاسخگویی: ۲۴۰ دقیقه

تعداد سوال: ۴۹ عدد

عنوان مواد امتحانی تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	دینی	۳۴	۱	۳۴	۷۰ دقیقه
۲	عربی	۲۲	۱	۲۲	۶۰ دقیقه
۳	هنر	۱۵	۱	۱۵	۱۱۰ دقیقه

برای مشاهده پاسخنامه آزمون به سایت مؤسسه مراجعه نمایید

نام و نام خانوادگی:	آزمون شبیه‌ساز نهایی کنکور پرمیوم
مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	ساعت شروع: ۲ زندگی

تاریخ امتحان: خردادماه ۱۴۰۳

تعداد صفحات: ۳ صفحه

رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی

گروه آموزشی ماز

ردیف	ردیف	پاسخ نامه	نمره									
الف		تدبر در آیات قرآن و روایت	۰/۵									
		مصحح شو: ۱- انس با همسر (۰/۲۵) رشد اخلاقی و معنوی (۰/۲۵) (ص ۱۴۹ و ۱۵۳، درس ۱۲) ترجمه آیه: «و از نشانه‌های خدا آن است که همسرانی از [نوع] خودتان برای شما آفرید تا با آن‌ها آرامش یابید و میان شما «دوستی» و «رحمت» قرار داد. همانا که در این مورد، نشانه‌هایی است برای کسانی که تفکر می‌کنند.» بررسی دقیق تر: عبارت قرآنی «لَتَسْكُنُوا إِلَيْهَا»: انس با همسر عبارت قرآنی «مودة و رحمة»: رشد اخلاقی و معنوی ۲- یرید (۰/۲۵) - اراده کرده (می‌خواهد) (۰/۲۵) (ص ۷۰، درس ۵)										
		آیات و حدیث حفظی درس ۵: <table border="1"> <tr> <td>إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا ...</td> <td>ص ۶۵</td> <td>آیه ولایت</td> </tr> <tr> <td>إِنِّي تَأْرِكُ فِيْكُمُ الْتَّقْوَىٰ كِتَابَ اللَّهِ وَعَطْرَتِي ...</td> <td>ص ۶۷</td> <td>حدیث نقلی</td> </tr> <tr> <td>إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهَبَ عَنْكُمُ الزَّرْعُسُ أَهْلُ الْبَيْتِ ...</td> <td>ص ۷۰</td> <td>آیه تطهیر</td> </tr> </table>	إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا ...	ص ۶۵	آیه ولایت	إِنِّي تَأْرِكُ فِيْكُمُ الْتَّقْوَىٰ كِتَابَ اللَّهِ وَعَطْرَتِي ...	ص ۶۷	حدیث نقلی	إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهَبَ عَنْكُمُ الزَّرْعُسُ أَهْلُ الْبَيْتِ ...	ص ۷۰	آیه تطهیر	۰/۵
إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا ...	ص ۶۵	آیه ولایت										
إِنِّي تَأْرِكُ فِيْكُمُ الْتَّقْوَىٰ كِتَابَ اللَّهِ وَعَطْرَتِي ...	ص ۶۷	حدیث نقلی										
إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهَبَ عَنْكُمُ الزَّرْعُسُ أَهْلُ الْبَيْتِ ...	ص ۷۰	آیه تطهیر										
		۳- گزینه «۲» (۰/۵) (ص ۱۱۴، درس ۹) ترجمه آیه: «ما می‌خواهیم بر مستضعفان زمین، منت نهیم و آنان را پیشوایان [مردم] قرار دهیم و آنان را وارثان [زمین] قرار دهیم.» * دقت شود در سه آیه ص ۱۱۴ باید بدایم این آیات درباره چه کسانی است و چه نتایجی را به دنبال دارد. ۴- سخت‌کوشی و دلسوزی در هدایت مردم (۰/۵) (ص ۷۷، درس ۶) ترجمه آیه: «از این که برخی ایمان نمی‌آورند شاید که جانت را [از شدت اندوه] از دست بدهی.» ۵- راویان حدیث (فقیه) (۰/۵) پیروی از فرمان‌های امام عصر (ع) (۰/۵) (ص ۱۱۷ و ۱۲۷، درس‌های ۹ و ۱۰) * دقت کنید این سؤال ترکیبی میان درس ۹ و ۱۰ است. * توجه کنید مراجعه به عالمان دین که در حدیث مطرح شده از جمله دستورات امام زمان (ع) است که پیروان آن حضرت به دنبال انجام آن هستند. ترجمه حدیث: «و در مورد رویدادهای زمان به راویان حدیث ما مرجع کنید که آنان حجت من بر شمایند و من حجت خدا بر آن‌ها می‌باشم.»	۰/۵									
		درستی یا نادرستی گزاره‌ها (هر مورد ۰/۲۵ نمره)	۱									
ب		مصحح شو: ۶- صحیح (۰/۲۵) (ص ۳۱، درس ۲) یادگیری بیشتر: <table border="1"> <tr> <td>آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب جدید نشانگر این است که بخشی از تعليمات پیامبر قبلی اکنون نمی‌تواند پاسخ‌گوی نیازهای مردم باشد.</td> <td>این دو را باهم اشتباه نکنیم</td> </tr> <tr> <td>وجود دو یا چند دین در یک زمان، نشانگر این است که پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر ایمان نیاورده‌اند.</td> <td></td> </tr> </table>	آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب جدید نشانگر این است که بخشی از تعليمات پیامبر قبلی اکنون نمی‌تواند پاسخ‌گوی نیازهای مردم باشد.	این دو را باهم اشتباه نکنیم	وجود دو یا چند دین در یک زمان، نشانگر این است که پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر ایمان نیاورده‌اند.		۰/۲۵					
آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب جدید نشانگر این است که بخشی از تعليمات پیامبر قبلی اکنون نمی‌تواند پاسخ‌گوی نیازهای مردم باشد.	این دو را باهم اشتباه نکنیم											
وجود دو یا چند دین در یک زمان، نشانگر این است که پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر ایمان نیاورده‌اند.												
		۷- غلط (۰/۲۵) (ص ۱۴، درس ۱) بررسی دقیق تر: پاسخ به نیازها و سؤال‌های اساسی باید همه‌جانبه باشد به طوری که به نیازهای مختلف انسان به صورت هماهنگ پاسخ دهد، زیرا ابعاد جسمی و روحی، فردی و اجتماعی و دنیوی و اخروی وی، پیوند و ارتباط کامل و تنگاتنگی باهم دارند و نمی‌توان برای هر بُعدی جداگانه برنامه‌ریزی کرد.	۰/۲۵									
		۸- صحیح (۰/۲۵) (ص ۱۳۸، درس ۱۱) ۹- غلط (۰/۲۵) (ص ۱۵۰، درس ۱۲) * زن و مرد در ویژگی‌های انسانی باهم مشترک هستند و خداوند برای هر دو هدف واحدی معین کرده است.	۰/۲۵									
		۱۰- غلط (۰/۲۵) (ص ۱۶، درس ۱)	۰/۲۵									

بررسی دقیق‌تر:

خداآند با ارسال پیامبران راه هرگونه بهانه‌جویی را بسته است و حجت را بر بندگان تمام کرده است.

۱۱- صحیح (۰/۲۵) (ص ۲۴، درس ۲)

سوالات متن (هر مورد ۱ نمره) کنکور پر می‌یوم

مصحح شو:

۱۲- ولایت معنوی (۰/۵) ۱۳- ایمان و عمل (۰/۵) (ص ۵۲ و ۵۳، درس ۴)

۱۳- موارد ۱ (۰/۵) و ۳ (۰/۵) (ص ۴۱، ۵۱ و ۱۴۹، درس ۳، ۴ و ۱۲)

بررسی دقیق‌تر:

با توجه به کلمه «بالقسط» عدالت و «من انفسکم ازوجاً» برابری منزلت زن و مرد برداشت می‌شود. و هر دو درباره «تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت» است.

کشف ارتباط (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

مصحح شو:

۱۴- د (فراموشدن زمینه رشد و کمال) (۰/۲۵) (ص ۱۲۰، درس ۹)

۱۵- هـ (دعا برای ظهور امام زمان (ع)) (۰/۲۵) (ص ۱۱۹، درس ۹)

۱۶- ب (پیروی از فرمان‌های امام عصر (ع)) (۰/۲۵) (ص ۱۱۷، درس ۹)

۱۷- ج (گذشته سرخ و اعتقاد به عاشورا) (۰/۲۵) (ص ۱۱۸، درس ۹)

عوامل پویایی جامعهٔ شیعه:

گذشته سرخ: اعتقاد به عاشورا، آمادگی برای شهادت و ایثار

عوامل پویایی جامعهٔ شیعه

آینده سبز: انتظار برای سرنگونی ظالمان و گسترش عدالت در جهان زیر رچم امام عصر (ع)

پاسخ کوتاه

مصحح شو:

۱۸- معرفی خویش به عنوان امام بر حق (۰/۵) (ص ۱۰۱ و ۱۰۳، درس ۸)

بررسی دقیق‌تر:

* دقت شود عبارت «اما به شرط‌های آن، و من از جمله شرط‌های آن هستم» در ادامه حدیث سلسلة الذهب آمده است و مربوط به مجاهده در راستای ولایت ظاهري است نه مرجعیت دینی.

۱۹- احتیاج دائمی انسان به داشتن برنامه‌ای که پاسخ‌گوی نیازهایش باشد و سعادت او را تضمین کند. (۰/۵) (ص ۱۲، درس ۱)

۲۰- آمادگی جامعهٔ بشری برای دریافت برنامهٔ کامل زندگی (۰/۵) (ص ۲۹، درس ۲)

علل ختم نبوت:

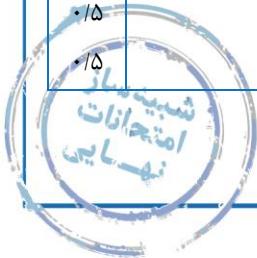
۲۱- در اجرای عدالت تبعیض روا می‌داشتند. (۰/۵) (ص ۷۶، درس ۶)

بررسی دقیق‌تر:

پیامبر (ص) می‌فرماید: «اقوام و ملل پیشین بدین سبب، دچار سقوط شدند که در اجرای عدالت، تبعیض روا می‌داشتند، اگر شخصی قادرمند و صاحب نفوذ از ایشان دزدی می‌کرد رهایش می‌کردند و اگر فردی ضعیف دزدی می‌کرد وی را مجازات می‌کردند.»

۲۲- مجلس خبرگان (۰/۵) (ص ۱۲۹، درس ۱۰)

۲۳- ۶۹ سال (۰/۲۵) - ۳۲۹ هـ ق (۰/۲۵) (ص ۱۱۰ و ۱۱۱، درس ۹)

مدت غیبت صغیری امام زمان (عج)	۶۹
سال تولد امام زمان (عج)	۲۵۵
سال امامت امام زمان (عج)	۲۶۰
سال آغاز غیبت کبری امام زمان (عج)	۳۲۹

۲۴- اگر کارگزاران جامعه، وظیفه خود را به درستی بشناسند و هم به درستی اجرا کنند، اعتماد مردم به حکومت روز به روز افزایش می‌یابد (۰/۰) و همچنین عملکرد غلط کارگزاران، سبب افزایش و انباسته شدن مشکلات و ناکارآمدی حکومت خواهد شد. (۰/۰) (ص ۱۳۲، درس ۱۰)

۱	تعريف اصطلاحات (هر مورد ۰/۵ نمره)	۹
۰/۵	<p>۲۵- ائمه اطهار (ع) می‌کوشیدند آن بخش از اقدامات و مبارزات خود را که دشمن به آن حساسیت دارد در قالب تقبیه پیش ببرند (۰/۰/۲۵) یعنی اقدامات خود را مخفی نگه دارند به‌گونه‌ای که در عین ضربه‌زن به دشمن، کمتر ضربه بخورند. (۰/۰/۲۵) (ص ۱۰۴، درس ۸)</p> <p style="color: red;">بررسی دقیق‌تر:</p> <p>این موضوع به «انتخاب شیوه‌های درست مبارزه» از اصول کلی امامان در مبارزه با حاکمان اشاره دارد.</p>	
۰/۵	<p>۲۶- کسانی که به مردم فرمان می‌دهند و قانون‌گذاری می‌کنند، در حالی که فرمان و قانونشان برگرفته از فرمان الهی نیست، «طاغوت» نامیده می‌شوند. (۰/۰/۲۵) (ص ۵۱، درس ۴)</p>	

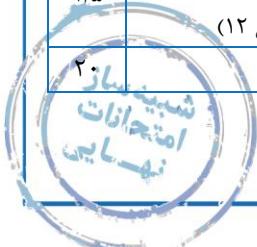
۰/۵	انتخاب گزینه مناسب (هر مورد ۰/۵ نمره)	ز
۰/۵	۲۷- گزینه ۴ (۰/۰/۰) (ص ۱۰۱ و ۱۰۲، درس ۸)	
۰/۵	۲۸- گزینه ۳ (۰/۰/۰) (ص ۱۴۰، درس ۱۱)	
۰/۵	۲۹- گزینه ۲ (۰/۰/۰) (ص ۱۵۱، درس ۱۲)	

۱	پاسخ کامل (تشریحی)	ح
۱	<p>۳۰- این آیه، تعداد خاصی از خانواده پیامبر (ص) را در برمی‌گیرد که مقام عصمت دارند، یعنی در اینجا افراد خاصی از اهل بیت مورد نظر است و شامل سایر بستگان پیامبر (ص) نمی‌شود. ۳۱- چون این تعداد خاص معصوماند، سخن و عمل آنان مطابق با دین و بیان‌کننده دستورات الهی است. (۰/۰/۰) (ص ۷۰، درس ۵)</p>	
۱	<p>۳۱- امام علی (ع) پس از ۲۵ سال کنار گذاشته شدن از حق خلافت، آن‌گاه که با درخواست عمومی مردم و اصرار آن‌ها بر قبول خلافت حجت را بر خود تمام دید به صحنه آمد (۰/۰/۰) ایشان مبارزه با تبعیض و نابرابری و برقراری عدالت را سرلوحة کار خود قرار داد. (۰/۰/۰) (ص ۸۲، درس ۶)</p>	
۱	<p>۳۲- به تفسیر و تعلیم آیات قرآن و معارف اسلامی، مطابق با افکار خود و موافق با منافع قدرتمندان پرداختند (۰/۰/۰) برخی از آن‌ها در مساجد می‌نشستند و داستان‌های خرافی درباره پیامبران برای مردم نقل می‌کردند، این مطالب به کتاب‌های تاریخی و تفسیری راه یافت و سبب گمراهی بسیاری از مسلمانان شد. (۰/۰/۰) (ص ۹۲، درس ۷)</p>	

مشکلات فرهنگی، اجتماعی و سیاسی پس از رسول خدا (ص):

۱/۵	<p>۳۳- رفتار ائمه اطهار (ع) چنان مکمل یکدیگر است که گویی یک شخص می‌خواهد برای رسیدن به یک مقصد مسیری را پیماید، (۰/۰/۰) ولی مسیر یک دست نیست؛ گاهی هموار است و گاهی ناهموار، گاهی لغزende و خطرناک است و گاهی دشوار ولی همه این جاده‌ها با همه این اختلاف‌ها به یک هدف ختم می‌شود، (۰/۰/۰) به‌گونه‌ای که گویی یک انسان است که ۲۵۰ سال زندگی کرده است و در شرایط مختلف سیاسی و فرهنگی روش‌های مناسب را برگزیده و عمل کرده است. (۰/۰/۰) (ص ۱۰۳، درس ۸)</p>	
۱/۵	<p>۳۴- پاسخ به نیاز جنسی (۰/۰/۰) این نیاز که احساس آن از دوران بلوغ آغاز می‌شود، اولین کشش و جاذبه را میان زن و مرد ایجاد می‌کند و آنان را به‌سوی تشکیل خانواده می‌کشاند. (۰/۰/۰) بر اثر ازدواج و پاسخ صحیح به این نیاز، هر کدام از مرد و زن به یک آرامش روانی می‌رسند. (۰/۰/۰) (ص ۱۵۲ و ۱۵۳، درس ۱۲)</p>	
۰/۰	موفق باشید.	

مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	تاریخ امتحان: خردادماه ۱۴۰۳	ساعت شروع: ساعت شروع: عربی، زبان قرآن ۲
تعداد صفحات: ۷ صفحه	پایه یازدهم دوره متوسطه	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی

گروه آموزشی ماز

آزمون شبیه‌ساز امتحان نهایی

ردیف	پاسخ‌نامه	نمره
۱	<p>مصحح شو: الف) میل ندارند، نمی‌خواهند (۰/۲۵) ب) شدت گرفت (۰/۲۵)، پیوستن (۰/۲۵) نقشه نهایی: برای نوشتن ترجمه کلمات به این نکات خوب دقت کن: ۱- حواست به تعداد باش! ترجمه مفرد، مثنی و جمع باید درست انجام بشه. ۲- اگه کلمه مذ نظر فعل بود، حتماً زمان و صیغه‌ش رو در نظر بگیرا</p>	۱
۲	<p>مصحح شو: الف) عَسَى = زِيَّا (چه بسا) (۰/۲۵) ب) عَدَاوَةً (دشمنی) ≠ صَدَاقَةً (دوستی) (۰/۲۵) نقشه نهایی: این سؤال ممکنه به سیکه‌های مختلفی مطرح بشه: • تعدادی کلمه داده می‌شه و از شما می‌خوان که یک جفت متراff و یک جفت متضاد بنویسین. • یک متن کوتاه می‌دن و می‌خوان توی کلمات اون متن، یک جفت متراff و یک جفت متضاد رو بیدا کنین. • دو کلمه به شما می‌دن و از شما می‌خوان برای یکی متراff و برای اون یکی متضاد بنویسین. (از حفظ!) بررسی دقیق‌تر: دقت کن که نوع کلمات متراff و متضاد باید مانند هم باشند! یعنی چه؟ مثالاً اگر یک طرف فعل می‌نویسی، آن طرف هم باید فعل باشد. بیشتر اوقات طراح از همین ترفند استفاده می‌کند به عنوان مثال «صَدَّدَ بالا رفت» و «صَعُودَ بالا رفت». را بین کلمات می‌آورد و ممکن است که شما آن را متراff بگیرید ولی چون نوع این دو کلمه مانند هم نیست و یکی فعل و دیگری مصدر است، نمی‌توانند متراff باشند. علاوه بر این به تفاوت‌های ریز هم دقت کن! مثلاً «بالا رفت» و «بالا بردن» متراff نیستند.</p>	۰/۵
۳	<p>مصحح شو: الف) الْأَجْر (۰/۲۵) ب) الْمِضِيَافُ (۰/۲۵) ترجمه موارد: الف) گناه، گناه، آلوده‌شدن به گناه، پاداش ب) مدرک، مهمان‌دوست، استاد، دانشگاه</p>	۰/۵
۴	<p>مصحح شو: الف) مَيْت، مَيْت (مرده) (۰/۲۵) ب) بُنُور (دانه‌ها) (۰/۲۵) نقشه نهایی: عزیز دل این سؤال کلاً روی محور جمع مکسر می‌چرخه‌ها! نیای جمع سالم بنویسی یا اگه مفرد خواسته، فکر کنی جمع سالم نوشتن و مفردشو خواستن! به فنا میری!</p>	۰/۵
۵	<p>مصحح شو: الف) غیبت این است که برادر (۰/۲۵) و خواهرت را با آنچه (۰/۲۵) ناپسند می‌شمارند، یاد کنی. (۰/۲۵) ب) اگر به درس به خوبی (۰/۲۵) گوش ندهید در امتحان (۰/۲۵) مردود می‌شود. (۰/۲۵) ج) راهنمای مصحح: این عبارت را به دو صورت می‌توان ترجمه کرد: ۱- گاهی سخنگو سخنی (۰/۰) می‌گوید که مانند شمشیر است. (۰/۰) یا ۲- شاید سخنگو سخنی (۰/۰) بگوید که مانند شمشیر است. (۰/۰) د) از آسمانی آبی را (۰/۰) نازل کرد پس (و) (۰/۰) زمین سرسیز می‌شود (می‌گردد). (۰/۰) ه) کسی که در آنچه به سودش (۰/۰) و بر زیانش است حق را گفت (۰/۰)، از همه مردم پرهیز کارتر است. (۰/۰) و) شیمل نزدیک بیست و پنج (۰/۰) سال در دانشگاه هاروارد تدریس کرد. (۰/۰)</p>	۰/۵

بررسی دقیق‌تر:

(ز) آیا تضمین می‌کنید (ضمانت می‌دهید) که دوستانتان (۰/۲۵) مانند پاسخ‌های شما، پاسخ دهند؟ (۰/۲۵)

برای پاسخ به سؤال‌هایی که به هر سبکی «ترجمه» از تو می‌خواهد، باید حواست به نکات زیر باشد:

- دانستن معنای کلمات (باید کتاب و واژگانش را دقیق و عمیق بخوانی).
- توجه به کلمات مفرد، مشتی و جمع و درست ترجمه کردن آن‌ها از نظر تعداد (حواست باشد مشتی و جمع عربی، در فارسی به صورت جمع ترجمه می‌شوند).
- توجه به ضمایر (اگر کلمه‌ای ضمیر دارد حتماً باید در ترجمه لحاظ شود) (کتابه: کتابش).
- توجه به انواع فعل‌ها و صیغه‌ها و ضمایر
- تکنیک ترجمه فعل که در این مورد باید حواست به سه چیز باشد:
 (الف) معنای مصدری فعل (رفتن، گفتن، نوشتن و ...)
 (ب) زمان فعل
 (ج) صیغه فعل

۲۰ زمان فعل‌ها رو همینجا یاد بلیز

زمان فعل	ساختار عربی	ترجمه فارسی	مثال	ترجمه
ماضی	فعل ماضی	ماضی ساده مثبت	ذَهَبَتْ	رُفِمْ
ماضی	ما + فعل ماضی	ماضی ساده منفي	مَا ذَهَبَتْ	نُوشْتَی
ماضی	قَدْ + ماضی	ماضی ساده مثبت	قَدْ أَخْصَرَتْ	آورْدَهَای
ماضی استمراري	أَمْ + مضارع مجزوم	ماضی ساده منفي ماضی تعلقی منفي	أَمْ ثُوَّكَدَي	تَأْكِيد نَكْرَدَی تَأْكِيد نَكْرَدَهَای
	كَانَ + مضارع	ماضی استمراري	كَانُوا يَبْخَثُونَ	جِسْتَحُو مَيْكَرْدَنَ
	ماضی ... مضارع (در جمله وصفیه)		رَأَيْتُ طَفْلًا يَلْعَبُ	كُوْدَکِی رَادِيدَمْ كَهْ بازِی مَیْ كَرْد
	ماضی ... مضارع (در جمله وصفیه)		كَانَ + (قَدْ) + ماضی	تَرْكَ كَرْدَه بُودَد
ماضی بعيد	ماضی ... مضارع (در جمله وصفیه)		رَأَيْتُ طَفْلًا لَعَبَ	كُوْدَکِی رَادِيدَمْ كَهْ بازِی كَرْدَه بُود
	عين الفعل: -	ماضی مجهول	يُبَنِي	سَاخْتَهَ شَد
مضارع	حرروف متحرک قبل عین الفعل: -	ماضی مجهول	يُتَعَلَّم	يَادِ گَرْفَتَه شَد
	فعل مضارع	مضارع ساده مثبت (اخباری)	يَجِيلِسُونَ	مَيْشِينَتَد
مضارع اخباری	لا + فعل مضارع	مضارع ساده منفي (الاخباري)	لَا تَفْعَلُونَ	أَنْجَام غَمِي دَهِيد
	قَدْ + مضارع (اخباری یا التزامي)	قَدْ يَكْتَبُ + مضارع	قَدْ يَكْتَبُ	گَاهِی مَيْ شَكَنَد (اخباری) شَابِد بشَكَنَد (التزامي)
امر	عين الفعل: -	مضارع مجهول	يُضَرِّبُ	زَدَه مَيْ شَود
	حرف مضارع (حرف اول): -	مضارع مجهول	يُعَلَّمُ	يَادِ دَادَه مَيْ شَود
نهي	فعل مضارع با تغبيبات (ثلاثي مجرد) وزن خاص (ثلاثي مزيد)	امر	أُكْتَبَ	بَنْوَيْسِيد
	لا + مضارع مجزوم	لا تَنْظُرُوا	نَحِي	نَگَاه نَكْنِيد
مضارع التزامي	لا نحي + صيغه‌های غایب و متکلم مضارع مجزوم	نبَيِّد + مضارع التزامي	لَا يَنْذُرُوا	نَبَيِّد ذَكْرَ كَنَند
	لِ امر + صيغه‌های غایب و متکلم مضارع مجزوم	بَيِّد + مضارع التزامي	لِيَتَسْتَجِبُ	بَايِد دورِي كَيِيم
مضارع التزامي	فعل شرط (مضارع یا ماضی)	منْ يَمْتَهِنَد يَنْجِحُ	منْ يَمْتَهِنَد يَنْجِحُ	هَرَكَس تَلاشَ كَند، موْقِع مَيْ شَود
	مضارع ... مضارع (در جمله وصفیه)	أَحِبُّ تَلَمِيِداً يَدْرِسُ	أَحِبُّ تَلَمِيِداً يَدْرِسُ	دانش آموزی را دوست دارم کَه درِسْ مَخَوانَد
	حرروف ناصبه (ختی - ل - لِيَكِي - كَي - آن) + مضارع	لَيْسَوا	لَيْسَوا	تا آشِكَار كَنَند
مستقبل	س / سقوف + مضارع	سَنُجْحُ	سَنُجْحُ	خارج خواهیم كَرد
	لَئَ + مضارع	لَئَ رَجَعَنَ	لَئَ رَجَعَنَ	باز خواهید گشت

۱/۵		مصحح شو: الف) (۱) غمگین نشود (۰/۲۵) (۲) از دست دادید، از دستتان رفت (۰/۲۵) ب) (۱) هیچ دانش آموزی نیست (۰/۲۵) (۲) ناپسند شمرده می شود. (۰/۲۵) ج) (۱) گفтар و کردار زشتش (۰/۲۵) (۲) موفق شود، موفق می شود (۰/۲۵)	۶
۰/۵		مصحح شو: الف) ۱ (۰/۲۵) بررسی دقیق تر: ب) «أسکت: سکوت کن» فعل امر مخاطب است و ترجمة آن با «باید» اشتباه است. الف) «السیاح: گردشگران» معرفه است.	۷
۱		مصحح شو: الف) وارد شدید (۰/۲۵) نقشه نهار: این سؤال هم کاملاً با نکات ۲۰ «شو» سؤال ۵، حل می شه!	۸
۱		مصحح شو: الف) لطفاً به درستان ..... ۰/۲۵ ۲ . (۱) گوش دادند (۲) گوش دهید (۳) گوش دادید ب) این معلمان فردا در کلاس ..... ۰/۲۵ ۱ . (۱) درس نخواهند داد (۲) درس خواهد داد (۳) درس ندادند ج) ما دیروز به مدرسه ..... ۰/۲۵ ۲ . (۱) مراجعه نمی کنیم (۲) مراجعه نکردیم (۳) تا مراجعه کنیم د) هنگام تدریس معلمت به عقب ..... ۰/۲۵ ۳ . (۱) برنگرد (مذکور) (۲) برنگردید (۳) برنگرد (مؤنث) بررسی دقیق تر: برای حل اینگونه سؤالات، نکات زیر را مد نظر داشته باشید: ۱) تسلط بر تعداد و جنس اسمی اشاره ۲) تسلط بر ضمایر و ارتباط آنها با فعلها ۳) دقت به قیود زمان (غذاء، الیوم، امس ...) ۴) تسلط بر وزن بابهای ثلائی مزید و صیغههایی که تفاوت کمی با هم دارند یا اینکه کاملاً یکسان هستند: مثال: «فُم حاوِلوا: آن‌ها تلاش کردند» «أَئْتُم حاوِلوا: شما تلاش کنید.» در بابهای «إِفْعَال، تَعْيِيل، مُفَاعَلَة، إِفْعَال، إِسْتَعْيِيل» تفاوت ماضی و امر در برخی صیغهها فتحه و کسره است: ماضی (فتحه) / امر (كسره) مثال: «فُم تَعْلَمُوا: آن‌ها یاد گرفتند» «أَئْتُم تَعْلَمُوا: شما یاد بگیرید.» در بابهای «تَفَاعُل، تَقْعُل» برخی صیغههای ماضی و امر کاملاً یکسان هستند. بررسی موارد: الف) در این عبارت با توجه به کلمه «رجاء» در ابتدای عبارت باید فعل امر انتخاب کنیم که گزینه ۲ صحیح می باشد. گزینه ۱ و ۳ ماضی هستند. ب) با توجه به قید «غذا» گزینه ۳ حذف می شود زیرا ماضی است. با توجه به اینکه فعل در وسط عبارت باید با قبل خود از نظر جنس و تعداد هماهنگ باشد، گزینه ۲ حذف می شود. ج) با توجه به قید «امس» باید فعل ماضی در جمله باید که گزینه ۲ صحیح می باشد. د) با توجه به ضمیر «ک» در «مُعلِّمِک» باید فعل مفرد مؤنث مخاطب استفاده کنیم.	۹

یادداشت: جدول اسامی ای که وزن خاص دارند!

نوع	وزن
اسم تفضیل	«أَفْعَلٌ» – «أَفْلَى» – «أَفْعَمٌ» – «فُعْلَى» (جمع: «أَفْاعِلٌ») مانند: «أَخْيَرٌ، أَفْضَلٌ» – «أَقْلَى، أَحْبَّ» – «أَعْلَى، أَعْلَى» – «صُرْعَى، دُبْيَا» / «أَرَادُلٌ، أَكَابِرٌ» خَيْرٌ – شَرٌ (در صورتی که معنای «بکتر، بکترین» یا «بدتر، بدترین» بدهند) کلمات «آخَرٌ، أَخْرَى»
اسم مکان	«مَفْعُلٌ» – «مَفْعِلٌ» – «مَفْعَلَةٌ» (جمع: «مَفَاعِلٌ») مانند: «مَطْبَخٌ» – «مَشْرِقٌ» – «مَرْزَعَةٌ» / «مَطَابِخٌ، مَشَارِقٌ، مَزَارِعٌ» هم باید معنای «مکان» داشته باشند و هم بر یکی از سه وزن بالا باشند در نتیجه «بَيْتٌ» و «مَسْئَلَةٌ» اسم مکان نیستند
اسم فاعل	فَاعِلٌ – مُ... (جمع «فاعل»: «فُعَالٌ – فُعَلَاءٌ – فَعَلَةٌ») مانند: «كَاتِبٌ، كَافِرٌ، عَالِمٌ» – «فَعِلَمٌ، مُبَصِّرٌ، مُسْتَكِبٌ» / «ثَقَادٌ، كُفَّارٌ» – «عَلَمَاءٌ، شُعَرَاءٌ» – «وَزَنَةٌ، عَمَلَةٌ»
اسم مفعول	مَفْعُولٌ – مُ... (جمع «مفَعَولٌ»: «مَفَاعِيلٌ») مانند: «مَشْهُورٌ، مَعْرُوفٌ، مَخْصُوصٌ» – «مَفْتَظَمٌ، مُخْكَمٌ، مُخْتَرٌ» / «مَحَاصِيلٌ، مَعَارِيفٌ، مَشَاهِيرٌ»
اسم مبالغه	«فَعَالٌ» – «فَعَالَةٌ» مانند: «خَلَاقٌ، عَلَامَةٌ» – «فَصَابَاتٌ، خَبَّاتٌ» – «نَظَارَةٌ، فَتَاحَةٌ» دارای سه معنا: بسیاری صفت – شغل – ابزار

هشتاد تقسیم بر ..... مساوی است با دو. (چهل)

جمله وصفیه، جمله‌ای است که یک اسم نکره را توصیف می‌کند. یعنی ویژگی‌ها و مشخصه‌ای در مورد آن اسم نکره برای ما بیان می‌دارد.

«إِرْضَاءُ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُنْزَرُكُ»: راضی کردن مردم هدفی است که به دست نمی‌آید.

«رَبُّ كَلَامٍ يَجْلِبُ لَكَ الْمُشَاكِلَ»: چه بسا حرفی که مشکلات را برای تو می‌آورد.

اگر دقت کنید، می‌بینید دو فعل «لَا تُنْزَرُكُ» و «يَجْلِبُ» در حال بیان ویژگی‌ها و صفاتی در مورد «غایه» و «گلام» هستند. بنابراین این دو، جمله وصفیه محسوب می‌شوند.

نکات مهم

- ۱- گاهی میان اسم نکره و جمله وصفیه فاصله می‌افتد.
- ۲- هر جمله‌ای که پس از یک اسم نکره باید، لزوماً وصفیه نیست. باید ببینیم که با آن اسم ارتباط معنایی دارد یا خیر.
- ۳- «فَرَأَتِ آيَاتٍ مِنَ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ أَتَرَثُ فِي قَلْبِي»: آیاتی از قرآن کریم را خواندم که در قلب من اثر گذاشت.
- ۴- «رأَيْتُ الطَّائِرَ عَلَى شَجَرَةٍ يَحْمِلُ حَبَّةً»: پرنده را بر روی درختی دیدم در حالی که دانه‌ای حمل می‌کرد.
- ۵- در جمله بالا بین «شجرة» و «يَحْمِلُ» ارتباط معنایی برقرار نیست.
- ۶- «مَنْ يَرَحْمُ مَظْلومًا يَرَحْمَهُ اللَّهُ»: هر کس به ستمدیده‌ای رحم کند، خداوند به او رحم می‌کند.

در جمله بالا بین «مطلوبماً» و «بِرْحَمَة» ارتباط معنایی برقرار نیست.

۳- فعل شرط و جواب شرط نمی‌توانند جمله و صفتیه باشند.

«ما قُدِيمُوا مِنْ حَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ»: در این جمله «يَعْلَمُهُ» جواب شرط است و صفتیه نیست.

نکات ترجمه

۱- در ابتدای ترجمه جمله و صفتیه حرف «که» می‌آوریم. «اسم نکره ... + «که» + جمله و صفتیه»

«هذا كتاب لا يَنْطَلِقُ بالكَذِبِ»: این کتابی است که به دروغ سخن نمی‌گوید.

«سَجَلَ الْمُهَااجِمَ خَدْفًا فَيَحْكُمُ الْمُفَتَّرِجِينَ»: مهاجم گلی را زد که تماشاگران را خوشحال کرد.

۲- هنگام ترجمه جمله و صفتیه، باید به زمان جمله قبل از آن توجه داشته باشیم.

(الف) «ماضی + ... + مضارع»: ماضی استمراری

«رَأَيْتُ مَرِيضًا يَكِي بِشَدَّةٍ»: بیماری را دیدم که به شدت گریه می‌کرد.

«كَانَ فِي الْمَجْلِسِ رَجُلٌ يَضْحَكُ بِصَوْتٍ رَفِيعٍ»: در جلسه مردی بود که با صدای بلند می‌خندید.

(ب) «ماضی + ... + ماضی»: ماضی بعدی یا ساده

«وَصَلَثٌ إِلَى مَلَعِبٍ إِمَّا لِالْمُنَتَّرِجِينَ»: به ورزشگاهی رسیدم که از تماشاچیان پر شده بود.

(ج) «مضارع + ... + مضارع»: مضارع الترامی یا اخباری

«أَرِيدُ كِتَابًا يُسَاعِدُنِي فِي فَهْمِ النُّصُوصِ»: کتابی را می‌خواهم که در فهمیدن متن‌ها به من کمک کند (کمک می‌کند).

توجه: اگر قبل از «جمله بعد از نکره»، فعلی نبود، «جمله بعد از نکره» را به صورت عادی ترجمه می‌کنیم.

«هذا نَبِيٌّ لا يَنْطَلِقُ عَنِ الْمَوْعِدِ»: این پیامبری است که از روی هوا و هوس حرف نمی‌زند.

۱۳ مصحح شو:

- (الف) که بدانیم (۰/۲۵)   (ب) باید بپرسند (۰/۲۵)   (ج) تا داوری کند (۰/۲۵)   (د) ندانستند، ندانسته‌اند (۰/۲۵)

۱۴ مصحح شو:

- (الف) ۳ (۰/۲۵)   (ب) ۱ (۰/۲۵)

ترجمه عبارت‌ها:

الف) لطفاً در زندگی خود (مذکور) اصلا ..... ۱) دروغ نگو (مؤنث) ۲) دروغ نمی‌گویی (مذکور) ۳) دروغ نگو (مذکور)

ب) استاد، دانشجویان (مذکور) را نصیحت کرد که با خطی واضح ..... ۱) بنویسند (مذکور) ۲) بنویسید (مذکور) ۳) بنویسید (مذکور)

۱۵ مصحح شو:

- (الف) ۲ (۰/۲۵)   (ب) ۳ (۰/۲۵)

بررسی موارد:

الف) اگر بخواهیم در جای خالی فعل نفی بیاوریم، گزینه ۱ صحیح است و اگر بخواهیم در جای خالی فعل نهی بیاوریم، گزینه ۳ صحیح است. (کسره موجود در زیر حرف «ث») کسره عارضی است. اگر یک فعل که حرف آخر آن ساکن است بدون فاصله قبل از یک اسم «ال» دار قرار بگیرد، برای سهولت در تلفظ به فعل یک کسره می‌دهیم: لا يُحَدِّثُ الْمُؤْمِنُ = لا يُحَدِّثُ الْمُؤْمِنَ. ولی گزینه ۲ در هیچ حالتی صحیح نمی‌باشد.

ب) با توجه به اینکه فعل «نَسْتَمِعُ» در صیغه متکلم مع الغیر است، باید فعل قبل آن نیز در شخص متکلم مع الغیر باشد.

۱۶ مصحح شو:

- (الف) شیمل زبان‌های بسیاری را (۰/۲۵) از زمان کودکی خود (۰/۲۵) می‌آموخت. (۰/۲۵)
(ب) جواب‌هایم را نوشته بودم. (۰/۲۵)

۱۷ مصحح شو:

- (الف) مبتدا (۰/۲۵)، خبر (۰/۲۵)
(ب) مفعول (۰/۲۵)، صفت (۰/۲۵)

- ۱) نکتهٔ بسیار مهم در تعیین محل اعرابی:
در زبان عربی هر کلمه، یک نقش دارد و هر نقش، برای یک کلمه است.
نمی‌توان دو کلمه را با هم «خبر» یا «مبتدا» بدانیم و از طرفی یک کلمه نمی‌تواند هم «مبتدا» و هم «فاعل» باشد.
- ۲) مبتدا و خبر مختص جمله اسمیه است.
- ۳) فاعل و مفعول وابسته به فعل هستند. اگر در جمله‌ای فعل نداشته باشیم، قطعاً فاعل و مفعول در آن جمله وجود ندارد.
- ۴) نقش‌های صفت، مضافق‌الیه و جار و مجرور مشترک بین جمله اسمیه و فعلیه هستند.

به توضیح نقش‌ها «المحلُّ الإعرابيُّ» دقت کنید: (البته سه مورد در دوازدهم به این‌جا اضافه می‌شود.)

نقش	توضیح
مبتدا	<ul style="list-style-type: none"> - اسمی که ابتدای جمله می‌آید و در مورد آن خبر می‌دهیم. تقریباً معادل خاد در زبان فارسی است. مثال: <u>سَيِّدُ الْقُومِ خَادِمُهُمْ فِي السَّفَرِ</u>: آقا و سرور گروه، خدمتگر آنان در سفر است.
خبر	<ul style="list-style-type: none"> - کلمه‌ای که در مورد مبتدا خبر می‌دهد و جمله را به لحاظ معنایی کامل می‌کند. - دو نوع دارد: اسم - فعل / همواره بعد از مبتدا می‌آید. (بلافصله یا با فاصله) مثال: <u>الْطَّالِبُونَ يَجِلِّسُونَ عَلَى الْكَرَاسِيِّ</u>: دانش‌آموزان بر صندلی‌ها می‌نشینند.
فاعل	<ul style="list-style-type: none"> - اسمی که انجام‌دهنده فعل است و همواره بعد از فعل می‌آید. - در پاسخ به سؤال «چه کسی؟» و «چه چیزی؟» از فعل می‌آید. مثال: <u>يُطَالِعُ عَلَيْ كِتَابَ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ</u>: علی کتاب زبان عربی را مطالعه می‌کند.
مفعول	<ul style="list-style-type: none"> - اسمی که عمل فعل روی آن انجام می‌شود. - در پاسخ به سؤال «چه کسی را؟» و «چه چیزی را؟» از فعل می‌آید. - دو نوع دارد: اسم ظاهر - ضمیر بارز (در صورتی که مفعول ضمیر «ی» باشد، قبل آن نون و قایه می‌آید.) مثال: <u>أَعْطَنَيْ سِرْوَالًا مِنْ هَذَا التَّوْعَ</u>: شلواری از این جنس به من بده.
صفت	<ul style="list-style-type: none"> - اسمی که در ترکیب وصفی همواره در جایگاه دوم قرار دارد. - در چهار چیز با موصوف مطابقت دارد: جنس، اعراب (حرکت حرف آخر)، داشتن یا نداشتن «ال»، عدد - ترکیب «اسم الاسم» غالباً ترکیب وصفی است. - «موصوف» بودن هیچگاه محل اعرابی محسوب نمی‌شود و همواره نقش دیگری از موارد مذکور در این جدول دارد.
مضافق‌الیه	<ul style="list-style-type: none"> - اسمی که در ترکیب اضافی همواره در جایگاه دوم قرار دارد. - سه چیز برای مضافق منوع است: ال - تنوین - «ن» مشی و جمع مذکور - «مضافق» بودن هیچگاه محل اعرابی محسوب نمی‌شود و همواره نقش دیگری از موارد مذکور در این جدول دارد. - ترکیب «اسم الاسم» غالباً ترکیب اضافی است. - اسمی که پس از اسمی «گُل، بعض، عند، مع، أحد، بعد، قبل، تحت» قرار بگیرد، همواره مضافق‌الیه است. مثال: <u>كُلُّ النَّاسِ - تَحْتَ عُيُونَ - بَعْضُ الْحَيَوانَاتِ</u> مثال: <u>مُدِيرُ المَدَرِسَةِ وَإِقْتَادُ أَمَامِ الْإِلَاصْطِفَافِ الصَّبَاحِيِّ</u>: مدیر مدرسه مقابل صفات صحبتگاهی ایستاده است.
محروم به حرف جر	<ul style="list-style-type: none"> - اسم یا ضمیری که پس از حروف جر «فی، مِنْ، إِلَى، عَلَى ...» قرار می‌گیرد. - به مجموع «حرف جر + اسم»، جار و محروم گفته می‌شود. مثال: <u>جَارٌ وَ مُحْرَمٌ بِالْبَيْتِ</u>: محروم به حرف جر

۱/۵

مصحح شو:

(الف) الحضارة (۰/۲۵)   (ب) الثقافة (۰/۲۵)   (ج) الإِنْجِلِيزِيَّةُ (۰/۲۵)   (د) عَاقِدَ (۰/۲۵)   (ه) مُواصَفَاتٍ (۰/۲۵)   (و) المُشَانِقَ (۰/۲۵)

ترجمه عبارت‌ها:

الف) سومری در جنوب عراق بود. (تمدن)

ب) همان ارزش‌های مشترک بین گروهی از مردم است. (فرهنگ)

ج) ملت بریتانیا به زبان ..... صحبت می‌کنند. (انگلیسی)

د) با او عهدی بست که چیزی را انجام دهد: ..... (عهد بست)

ه) ویژگی‌های کسی یا چیزی: ..... (ویژگی‌ها)

و) کسی است که سبب مشکلات می‌شود و به نظم ضرر می‌زند: ..... (شلوغ کار)

۱۸

۰/۵

مصحح شو:

(الف) الخطأ (۰/۲۵)   (ب) الصَّحِيحُ (۰/۲۵)

ترجمه عبارت‌ها:

الف) عرب‌ها کلمات واردشده را طبق اصلش بر زبان می‌آورند.

ب) ممکن است که صدھا کلمة عربی شده دارای ریشه ترکی در زبان عربی وجود داشته باشد.

مورد «ب» با توجه به مفهوم کلی درس ۷ صحیح می‌باشد. زیرا در درس ۶ گفته شده «نمی‌توانیم زبانی را بدون کلمات وارد شده بیابیم» و «داد و ستد و ازگان

بین زبان‌ها در جهان طبیعی است». و از طرفی در عبارت «ب» کلمه «ممکن است» به کار رفته و به صورت قطعی بیان نکرده است. بنابراین صحیح در نظر

گرفته می‌شود.

۱۹

۱

مصحح شو:

(الف) أَوْحَىَتْ أَنْ يُكْتَبَ عَلَيْهِ «الْكَامُونُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا اُنْتَهُوا». (۰/۲۵)

(ب) الْخَطَا (۰/۲۵)

(ج) فِي التَّاسِعَةِ عَشَرَة (۰/۲۵)

(د) لَا كَمَا كَانَتْ تُحِبُّ الْعِيشَ فِي الشَّرْقِ. (۰/۲۵)

ترجمه عبارت:

دکتر آنه ماری شیمل از مشهورترین شرق‌شناسان به شمار می‌آید. مدرک دکترا را به دست آورد در حالی که ۱۹ ساله بود. بیش از صد کتاب و مقاله تألیف کرد.

او زندگی در شرق را دوست می‌داشت برای همین مدتی طولانی در هند و پاکستان تدریس کرد. قبل از وفاتش به همکارانش وصیت کرد که گروهی برای

گفتگوی دینی و فرهنگی تشکیل دهند و همچنین این حدیث بر قبرش نوشته شود: «مردم خفته‌اند پس هرگاه بمیرند آگاه می‌شوند.»

(الف) شیمل به چه چیزی برای قبرش وصیت کرد؟ وصیت کرد که روی آن نوشته شود «مردم خفته‌اند پس هرگاه بمیرند بیدار می‌شوند.»

(ب) دکتر آنه ماری شیمل مشهورترین شرق‌شناسان است. خطأ

(ج) شیمل چند ساله بود هنگامی که مدرک دکترا را به دست آورد؟ ۱۹ ساله

(د) چرا شیمل مدتی طولانی در هند و پاکستان درس داد؟ زیرا زندگی در شرق را دوست می‌داشت.

۲۰

۰/۲۵

مصحح شو:

بِالْحَافِلَةِ، بِحَافِلَةٍ مَدَرَسَيَّةٍ (۰/۲۵)

ترجمه عبارت:

دانش‌آموزان با چه چیزی به مدرسه می‌روند؟ با اتوبوس، با اتوبوس مدرسه.

۰/۲۵

مصحح شو:

گزینه ۱) «(۰/۲۵)

ترجمه عبارت‌ها:

داروها را از کجا دریافت کنم؟ ۱) از داروخانه‌ای که در انتهای راه روبرو قرار دارد. ۲) از مغازه همکارم.

موفق باشید.

۲۱

۲۰

-1

(الف) نادرست

نکته ۱: اندازه هر زاویه محاطی برابر است با نصف کمان مقابل آن.

نکته ۲: اندازه هر زاویه مرکزی برابر است با اندازه کمان مقابل آن.

ب) درست

ج) درست

نکته: هر دو شکل متجانس با هم متشابه‌اند ولی هر دو شکل متشابه لزوماً متجانس نیستند.

د) نادرست

نکته: در هر مثلث نسبت اندازه هر ضلع به سینوس زاویه مقابل به آن با قطر دایره محیطی مثلث برابر است.

-2

(الف) بزرگ‌تر (بیشتر)

نکته: نقطه M و دایره $C(O, R)$ در صفحه، سه وضعیت می‌توانند داشته باشند: $M \leftrightarrow OM > R$ خارج دایره $M \leftrightarrow OM = R$ روی دایره $M \leftrightarrow OM < R$ داخل دایره

ب) نقطه ثابت تبدیل

نکته: نقاط ثابت تبدیل نقاطی هستند که تصویرشان برخودشان منطبق می‌شود.

ج) بازتاب

نکته: در حل مسائل همپیرامونی (هممحیطی) به کمک تبدیل بازتاب، بدون تغییر محیط و تعداد اضلاع شکل، مساحت شکل را تغییر می‌دهیم.

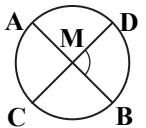
د) سینوس زاویه بین آن‌ها

نکته: مساحت هر مثلث برابر است با نصف حاصل‌ضرب اندازه‌های هر دو ضلع در سینوس زاویه بین آن‌ها.

-3

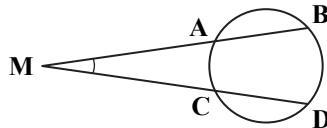
(الف) گزینه ۲

نکته ۱:

$$\hat{M} = \frac{\widehat{AC} + \widehat{BD}}{2}$$

نکته ۲:

$$\hat{M} = \frac{\widehat{BD} - \widehat{AC}}{2}$$

با توجه به نکات داریم:

$$\begin{cases} \frac{x+y}{2} = 45 \\ \frac{x-y}{2} = 15 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x+y = 90 \\ x-y = 30 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x=60 \\ y=30 \end{cases} \Rightarrow 3x-y = 180-30 = 150$$

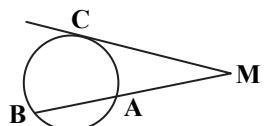
ب) گزینه ۱

نکته ۱:

$$MA \times MB = MC \times MD$$

نکته ۲:

$$MC^2 = MA \times MB$$

با توجه به نکات داریم:

$$2x = 4 \times 5 \Rightarrow 2x = 20 \Rightarrow x = 10$$

$$y^2 = 12 \times (12+10+2) = 12 \times 24 = 288 \Rightarrow y = \sqrt{144 \times 2} \Rightarrow y = 12\sqrt{2}$$

پایه میازدهم (رشته ریاضی و فیزیک)

-۴

الف) طولپا یا ایزومتری

نکته: تبدیل طولپا (ایزومتری) تبدیلی است که فاصله بین نقاط (طول پاره خط) را حفظ می‌کند.

ب) با بردار انتقال مساوی و موازی است.

نکته: در انتقال، خطی که هر نقطه را به تصویرش وصل می‌کند، با بردار انتقال موازی و مساوی است.

ج) شب خط

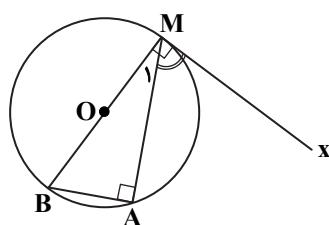
نکته: بازتاب و دوران شب را لزوماً حفظ نمی‌کنند ولی انتقال شب را حفظ می‌کند.

د) انتقال با برداری به طول ۸ و عمود بر محورهای بازتاب

نکته: ترکیب دو بازتاب محوری با محورهای موازی که به فاصله m از هم قرار دارند، انتقالی است با بردار به طول $2m$ و عمود بر محورهای بازتاب.

-۵

$$\hat{AMX} = \frac{\widehat{AM}}{2} : \text{حکم}$$

از M به مرکز دایره وصل کرده و ادامه می‌دهیم تا دایره را در B قطع کند، آن‌گاه از B به A وصل می‌کنیم، داریم:

$$\hat{A} = 90^\circ \Rightarrow \hat{B} + \hat{M}_1 = 90^\circ$$

$$\left. \begin{aligned} & \text{شعاع در نقطه تماس بر خط مماس عمود است.} \\ & \hat{BMX} = 90^\circ \Rightarrow \hat{M}_1 + \hat{AMX} = 90^\circ \\ & \Rightarrow \hat{AMX} = \hat{B} \quad (*) \end{aligned} \right\}$$

از طرفی زاویه $\hat{B}$ محاطی رویه رو به کمان AM است، پس:

$$\hat{B} = \frac{\widehat{AM}}{2} \Rightarrow \hat{AMX} = \frac{\widehat{AM}}{2}$$

-۶

نکته: اندازه مماس مشترک‌های خارجی و داخلی دو دایره $C'(O', R')$ و $C(O, R)$ با طول خط‌المرکزین $d = OO'$ برابر است با:

$$d^2 - (R - R')^2 = \sqrt{d^2 - (R - R')^2}$$

$$d^2 - (R + R')^2 = \sqrt{d^2 - (R + R')^2}$$

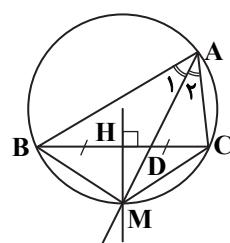
با توجه به نکته و به کمک اطلاعات مسئله، داریم:

$$\begin{cases} \sqrt{16^2 - (R - R')^2} = 4\sqrt{15} \\ \sqrt{16^2 - (R + R')^2} = 2\sqrt{15} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 256 - (R - R')^2 = 240 \\ 256 - (R + R')^2 = 60 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} (R - R')^2 = 16 \\ (R + R')^2 = 196 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} R - R' = 4 \\ R + R' = 14 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} R = 9 \\ R' = 5 \end{cases}$$

-۷

مطابق شکل از آنجایی که $\hat{A}_1 = \hat{A}_2$ است، پس طبق ویژگی زاویه محاطی، داریم:

$$\widehat{BM} = \widehat{CM}$$

از طرفی می‌دانیم، در هر دایره، کمان‌های مساوی، وترهای متناظر مساوی دارند و بر عکس، پس:

$$\widehat{BM} = \widehat{CM} \Rightarrow BM = CM$$

واضح است که فاصله نقطه M از دو سر ضلع BC یکسان است، پس طبق ویژگی عمودمنصف، نقطه M روی عمودمنصف ضلع BC قرار دارد و این یعنی عمودمنصف ضلع BC و نیمساز زاویه A یکدیگر را روی دایره محیطی مثلث قطع کرده‌اند.

-۸

نکته: اگر O نقطه‌ای ثابت در صفحه و $k \neq 0$ یک عدد حقیقی باشد، نقطه M' را مجانس نقطه M در تجانس به مرکز O و نسبت تجانس k گوییم، هرگاه سه شرط زیر برقرار باشد:

(الف) سه نقطه O, M و M' روی یک خط راست باشند.

$$(ب) OM' = |k| \cdot OM$$

(پ)

(۱) اگر k مثبت باشد، M' روی نیم خط OM و نقاط M و M' در یک طرف نقطه O قرار دارند.

مثال:

$$O \quad M \quad M' \quad k = 2, \quad OM' = 2OM$$

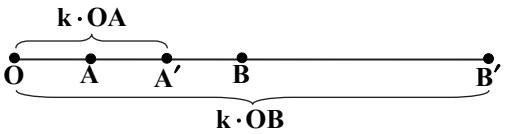
$$O \quad M' \quad M \quad k = \frac{1}{2}, \quad OM' = \frac{1}{2}OM$$

(۲) اگر k منفی باشد، نقطه O بین نقاط M و M' قرار می‌گیرد.

$$M' \quad O \quad M \quad k = -2, \quad OM' = 2OM$$

دو حالت در نظر می‌گیریم:

حالات اول: فرض می‌کنیم در تجانس به مرکز O و نسبت k نقاط A, B و A', B' روی یک خط قرار داشته باشند:

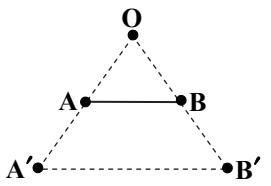

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، A, A' و B, B' همگی روی

یک خط قرار دارند و در نتیجه $AB \parallel A'B'$ ، یعنی تجانس

در این حالت شبیه خط را حفظ کرده است.

حالات دوم: فرض می‌کنیم O روی AB یا در امتداد پاره خط AB نباشد، در این صورت با توجه به تعریف تجانس داریم:

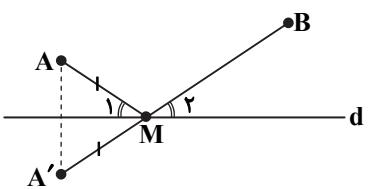

$$\left. \begin{array}{l} OA' = k \cdot OA \Rightarrow \frac{OA'}{OA} = k \\ OB' = k \cdot OB \Rightarrow \frac{OB'}{OB} = k \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{OA'}{OA} = \frac{OB'}{OB}$$

پس طبق عکس قضیه تالس $AB \parallel A'B'$ و در این حالت نیز تجانس شبیه خط را حفظ کرده است.

-۹

نکته: مطابق با مسئله هرون، می‌خواهیم کمترین مقدار $MA + MB$ را طوری به دست آوریم که M نقطه‌ای روی خط d مطابق شکل باشد. در این صورت بازتاب A را نسبت به d یافته و نقطه A' نامیده و از A' به B وصل می‌کنیم تا d را در M قطع کند. کوتاه‌ترین مسیر است و از آنجایی که بازتاب طولپا است، داریم:

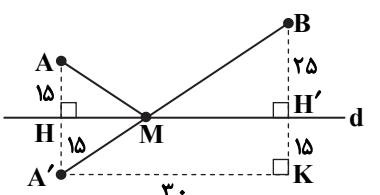

$$1) \hat{M}_1 = \hat{M}_2$$

$$2) MA + MB = MA' + MB = A'B$$

(الف) به کمک بازتاب و با استفاده از روش هرون

(ب) با توجه به نکته و مطابق شکل، داریم:

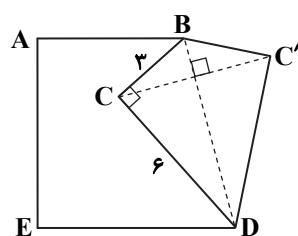
$$BA'K : BA'^2 = BK^2 + A'K^2 = 40^2 + 30^2 = 1600 + 900$$

$$\Rightarrow BA'^2 = 2500$$

$$\Rightarrow BA' = 50 \Rightarrow MA + MB = 50$$

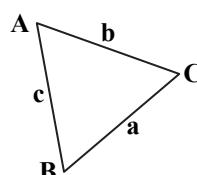
نکته: در حل مسائل همپیرامونی (هممحیطی) به کمک تبدیل بازتاب، بدون تغییر محیط و تعداد اضلاع شکل، مساحت شکل را تغییر می‌دهیم.

با توجه به نکته، مساحت افزایش یافته، دو برابر مساحت مثلث CBD است و داریم:

$$S_{CBC'D} = 2S_{\triangle CBD} = 2 \left(\frac{1}{2} \times 3 \times 6 \right) = 18$$

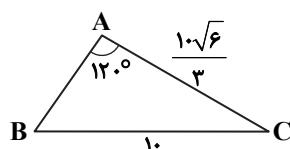
نکته: طبق قضیه سینوس‌ها و مطابق شکل، داریم:

$$\frac{a}{\sin A} = \frac{b}{\sin B} = \frac{c}{\sin C} = 2R$$

که R شعاع دایره محیطی مثلث است.

(الف)

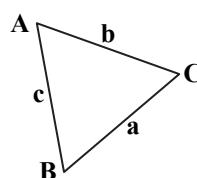
$$\frac{BC}{\sin A} = 2R \Rightarrow \frac{10}{\sin 120^\circ} = 2R \Rightarrow \frac{10}{\frac{\sqrt{3}}{2}} = 2R \Rightarrow R = \frac{10}{\sqrt{3}}$$

(ب)

$$\frac{AC}{\sin B} = 2R \Rightarrow \frac{\frac{10\sqrt{6}}{3}}{\sin B} = 2 \left(\frac{10}{\sqrt{3}} \right) \Rightarrow \sin B = \frac{\frac{10\sqrt{6}}{3}}{\frac{10}{\sqrt{3}}} = \frac{10\sqrt{18}}{60} = \frac{3\sqrt{2}}{6} \Rightarrow \sin B = \frac{\sqrt{2}}{2} \Rightarrow B = 45^\circ$$

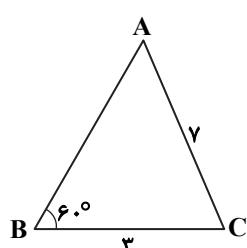
نکته: مساحت هر مثلث برابر است با نصف حاصل ضرب اندازه‌های دو ضلع در سینوس زاویه بین آن دو ضلع.

نکته: طبق قضیه کسینوس‌ها و مطابق شکل، داریم:

$$\begin{cases} a^2 = b^2 + c^2 - 2bc \cos A \\ b^2 = a^2 + c^2 - 2ac \cos B \\ c^2 = a^2 + b^2 - 2ab \cos C \end{cases}$$

(الف) با توجه به نکته، داریم:

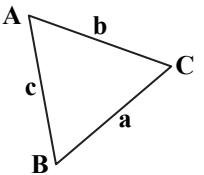
$$AC^2 = AB^2 + BC^2 - 2(AB)(BC) \cos B \xrightarrow{AB=x} 49 = x^2 + 9 - 2(x)(3) \frac{\cos 60^\circ}{\frac{1}{2}}$$

$$\Rightarrow 49 = x^2 + 9 - 3x \Rightarrow x^2 - 3x - 40 = 0 \Rightarrow (x-8)(x+5) = 0 \Rightarrow x = 8 = AB$$

(ب) با توجه به نکته، داریم:

$$S_{\triangle ABC} = \frac{1}{2} AB \times BC \times \sin B = \frac{1}{2} \times 8 \times 3 \times \sin 60^\circ = 12 \times \frac{\sqrt{3}}{2} = 6\sqrt{3}$$

نکته: طبق قضیه کسینوس‌ها و مطابق شکل، داریم:

$$\begin{cases} a^2 = b^2 + c^2 - 2bc \cos A \\ b^2 = a^2 + c^2 - 2ac \cos B \\ c^2 = a^2 + b^2 - 2ab \cos C \end{cases}$$

با نوشتن قضیه کسینوس‌ها در مثلث‌های $\triangle ACM$ و $\triangle ABM$ داریم:

$$\triangle ACM: b^2 = AM^2 + \frac{a^2}{4} - 2(AM)\left(\frac{a}{2}\right) \cos \alpha$$

$$\triangle ABM: c^2 = AM^2 + \frac{a^2}{4} - 2(AM)\left(\frac{a}{2}\right) \cos(180^\circ - \alpha)$$

با توجه به اینکه می‌دانیم $\cos(180^\circ - \alpha) = -\cos \alpha$ با جمع کردن دو رابطه، خواهیم داشت:

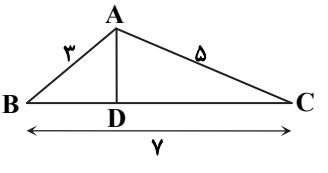
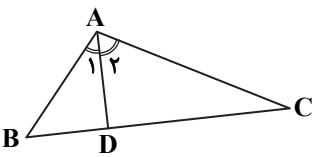
$$b^2 + c^2 = 2AM^2 + 2 \times \frac{a^2}{4} - a \cdot AM \cdot \cos \alpha + a \cdot AM \cdot \cos \alpha$$

$$\Rightarrow b^2 + c^2 = 2AM^2 + \frac{a^2}{2}$$

نکته: در مثلث $\triangle ABC$ اگر AD نیمساز زاویه A باشد، مطابق شکل، داریم:

$$1) \frac{AB}{AC} = \frac{BD}{CD}$$

$$2) AD^2 = AB \times AC - BD \times DC$$

$$AD^2 = AB \times AC - BD \times DC = 3 \times 5 - \frac{21}{8} \times \frac{35}{8} = 15 - \frac{735}{64} = \frac{225}{64} \Rightarrow AD = \frac{15}{8\sqrt{2}}$$

نکته: در مثلث با اضلاع a , b و c و محیط $2p$ ، مساحت (S) به کمک دستور هرون با فرمول زیر به دست می‌آید:

$$S = \sqrt{p(p-a)(p-b)(p-c)}$$

با توجه به نکته، داریم:

$$p = \frac{4+13+15}{2} = 16$$

$$S = \sqrt{16(16-4)(16-13)(16-15)} = \sqrt{16 \times 12 \times 3 \times 1} = 24$$